

NAJVYŠŠÍ KONTROLNÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Priemyselná 2, 824 73 Bratislava 26

Odbor komunikácie a styku s verejnosťou

Slovensko pochybilo až pri polovici preskúmaných operácií zo zdrojov EÚ

Európsky dvor audítorov (EDA) v piatok (4. decembra 2015) na pôde Najvyššieho kontrolného úradu SR (NKÚ SR) predstavil výročnú správu o plnení rozpočtu Európskej únie (EÚ) za rok 2014 a výročnú správu o Európskych rozvojových fondoch. EDA hodnotil spoľahlivosť minuloročnej účtovnej závierky EÚ bez výhrad, vzhľadom na správne vypracovanie v súlade s medzinárodnými štandardmi, príjmy boli z celkového hľadiska zákonné a riadne. Problémom sú však platby, ktoré ovplyvnila významná chybovosť. Z tohto dôvodu EDA vyjadril záporný výrok k zákonnosti platieb.

Rozpočtový rok 2014 bol prvým rokom programového obdobia EÚ 2014 – 2020, väčšina výdavkov EÚ tak bola naplánovaná ešte v období 2007 – 2013. Z tohto dôvodu sa objavujú problémy finančného riadenia podobné ako v predchádzajúcich rokoch. EDA preveroval využívanie finančných prostriedkov EÚ, pričom upozornil hlavne na oblasti, v ktorých sa vyskytlo najväčšie riziko nezrovnalostí vo výdavkoch. **Výdavky v roku 2014 dosiahli výšku 142,5 mld. eur, resp. približne 285 eur na jedného občana.**

Odhadovaná chybovosť, ktorou sa meria miera nezrovnalostí za platby v roku 2014, predstavovala 4,4 % (podobne ako v roku 2013 – 4,5 %). Neustále však prekračuje 2-percentný prah významnosti. EDA zistil rovnakú chybovosť (4,6 %) v rámci spoločného hospodárenia s členskými štátmi a vo výdavkoch riadených priamo Komisiou. **Najvyššia chybovosť bola zistená vo výdavkoch v rámci „hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti“, a to 5,7 % zo sumy 55,7 mld. eur (v roku 2013 – 5,9 %) pri verejnom obstarávaní (takmer polovica odhadovanej chybovosti), pri neoprávnených nákladoch vo výkazoch výdavkov (viac ako štvrtina o. ch.) a v rámci „konkurencieschopnosti pre rast a zamestnanosť“, a to 5,6 % z 13 mld. eur (značne vyššia oproti roku 2013 – 4,0 %).** Prírodné zdroje, ktoré majú najväčší podiel na rozpočte EÚ (57,5 mld. eur) ako aj na celkovej chybovosti (tretina celkovej ch.) zaznamenali najväčšie zníženie oproti roku 2013 (zo 4,4 % na 3,6 %). Administratívne výdavky predstavovali najnižšiu chybovosť, a to 0,5 % zo sumy 8,8 mld. eur (v roku 2013 – 1,1 %).

V prípade Slovenska EDA skúmal 16 operácií, ktoré využili finančné prostriedky EÚ. Až pri polovici z nich však narazil na jednu alebo viacero pochybení predovšetkým v oblasti verejného obstarávania, nadmerného vykázania poľnohospodárskej plochy či neoprávnených poľnohospodárskych pozemkov (Bulharsko – 13 preskúmaných operácií/2 chybné, Česká republika – 41/16, Grécko – 55/13, Maďarsko – 32/11). **„Typickými chybami sú napríklad preplatenie výdavkov, ktoré boli neoprávnené alebo nákupy bez náležitého uplatnenia pravidiel verejného obstarávania,“** uviedol počas prezentácie výročnej správy člen EDA Ladislav Balko. Odhad chybovosti nie je meradlom podvodov, neúčinnosti alebo plytvania, zameriava sa na odhad peňazí, ktoré nemali byť vyplatené, keďže neboli použité v súlade s príslušnými predpismi a nariadeniami.

NAJvyšší KONTROLNÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Priemyselná 2, 824 73 Bratislava 26

Odbor komunikácie a styku s verejnosťou

EDA odporučil, aby Európska komisia (EK) čo najskôr analyzovala oblasti trvalo vysokej chybovosti a posúdila príležitosti na jej znižovanie a zároveň posilnenie zamerania na výkonnosť v oblasti výdavkov. Práve nápravné opatrenia, ktoré vykonali orgány v členských štátoch ako aj samotná EK, mali pozitívny vplyv na odhadovanú chybovosť. **„Celková odhadovaná chybovosť by bez nich dosiahla 5,5 %,“** vysvetlil Balko.

V hodnotení rizika a vplyvu nápravných opatrení Komisiou je stále priestor na ďalšie zlepšenie. Ak by EK, orgány v členských štátoch ako aj nezávislí audítori využili všetky informácie, ktoré mali k dispozícii, mohli predísť značnej časti chýb pred ich vznikom alebo ich mohli zistiť a napraviť. Prípady podozrení z podvodu, ktoré EDA zistí, zasiela Európskemu úradu pre boj proti podvodom (OLAF) na analýzu a prípadné vyšetrovanie. V roku 2014 zistili 22 prípadov podozrenia z podvodu, ktoré následne zaslali OLAF.

Ročný rozpočet EÚ sa vynakladá na oblasti poľnohospodárstva a rozvoja vidieckych a mestských oblastí, projekty dopravnej infraštruktúry, výskum, školenia pre nezamestnaných, podporu krajinám, ktoré sa usilujú o pristúpenie k EÚ alebo pomoc susediacim a rozvojovým krajinám.